

Врз основа на членот 36 став 1 точка 15 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002), Советот на Општина Кочани на седницата одржана на 15.12.2023 година, донесе

ПРОГРАМА за информатичка и комуникациска технологија на општина Кочани за 2024 година

I

ВОВЕД

Овој документ претставува Програма за примена на информатички и комуникациски технологии (во понатамошниот текст: Програма за ИКТ) во општина Кочани за 2024 година. Програмата за ИКТ дава преглед на тековната состојба во општината и стратешките цели кои се планирани и треба да се постигнат во 2024 година. Исто така, составен дел на овој документ е план за активности и финансирање кој содржи конкретни проекти. Нивната реализација придонесува кон исполнување на стратешките цели.

Истовремено, Програмата за ИКТ ги дефинира неопходните насоки за воведување и развој на нови и унапредување на постоечките информатички и комуникациски технологии во општината, со цел да се зголеми ефикасноста на администрацијата и да се обезбедат евтини, брзи, квалитетни и навремени услуги за граѓаните.

Во подготовката на Програмата за ИКТ учествуваа сите релевантни чинители (Одделението за ИКТ и ГИС заедно со другите Сектори и Одделенија). Нивното учество и придонес обезбеди дефинирање на проекти кои ќе овозможат реализација на зацртаните насоки и ќе ја поедностават и забрзаат комуникацијата на релација локална власт – граѓани.

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

Историја на развој на општината во областа на ИКТ

Со процесот на децентрализација и определбата за ефикасна и транспарентна општина, местото на ИКТ секојдневно добива сè поголема важност во работата на општината. Ова ја наметнува потребата од изработка на Програма посветена на ИКТ.

Погледнато хронолошки, во годините наназад, реализирани се низа значајни проекти од оваа област, во различни области на интерес.

Во 2005 година, е изработена првата верзија на официјалниот интернет-портал на општина Кочани, www.kocani.gov.mk. На неа беа и сè уште се достапни сите информации поврзани со работата на општината.

Во периодот 2006 - 2007 година е реализиран проектот за воспоставување на доменска мрежна инфраструктура, обезбедување пристап до интернет и за првпат се имплементирани софтвери кои го покриваат тековното работење, во делот на електронската архива, географскиот информациски систем, системот за администрирање со даноци и финансискиот менаџмент. Во овој временски период, за прв пат е отворена двонасочна комуникација со граѓаните.

Веб-локацијата на општината е надградена и направена е имплементација на веб-систем за управување со содржини (Content Management System - CMS), со што е овозможено навремено, брзо и редовно ажурирање на содржините, а зголемениот број посети на www.kocani.gov.mk е само нормална последица од имплементацијата на системот.

Во 2013 година, во рамки на локалната градска библиотека „Искра“, општинските основни и средни училишта како и во градскиот парк и во центарот на населба Оризари, на иницијатива на Општина Кочани отворени се првите слободни пристапни точки за интернет. Во нив граѓаните имаат можност бесплатно да користат интернет преку своите мобилни уреди.

Транспарентноста и ориентираноста кон граѓаните, во различни области на заедничкото живеење и работење, општина Кочани ја покажа и преку два пилот- проекти во чии рамки се имплементираше системот за електронски јавни набавки и се отвори Граѓанскиот сервис центар.

Во 2009 година, Граѓанскиот сервис центар стана модел на Европската унија за воспоставување на општински центри за услуги во Република Македонија. Воспоставен е систем за пријавување на проблеми од различни области преку веб- локацијата на општината.

Во 2019 започнаа да работи системот м-заедница. М-заедница е интерактивна дигитална платформа која се состои од мобилна и веб апликација за директна комуникација помеѓу граѓаните и општинските сектори.

Во 2023 е ставена во функција новата веб платформа Е-услуги која е проект за дигитализација на општинските услуги со кој се овоможува дигитализација на дел од општинските услуги.

Во 2019 година се изврши обнова на два стари сервери со два нови, квалитетни и лиценцирани Windows 2016 сервери.

Во 2020 година се изврши обнова на седум компјутери и три мултифункцијски принтери.

Во 2022 се изврши обнова на пет компјутери и четири мултифункцијски принтери.

Во 2023 се изврши обнова на 10 компјутери и е поставен фиксен проектор во МКЦ за потребите на советот на Општина Кочани и другите манифестации кои се одржуваат во МКЦ.

Преглед на Програмата за ИКТ

Визија, мисија, цели

Основната улога на општината е да одговори на потребите на своите граѓани понудувајќи лесно достапни услуги препознатливи по својот квалитет, навременост и ниска цена на чинење. Услугите треба да бидат претставени на начин, место и време погодни за граѓаните. Ова не значи запоставување на традиционалните начини на комуникација, но преферира примена нови техники и технологии во секојдневното работење. Затоа Општина Кочани се гледа како: транспарентна водечка општина, која модерно и ефикасно ќе управува со вкупните ресурси користејќи современи информатичко комуникациски технологии со цел да излезе во пресрет на реалните потреби на граѓаните и бизнисот во секое време и на секое место.

Да се остане лидер во примената на ИКТ во Република Македонија и реално да се подигне степенот на отчетност и транспарентност преку примена на веб-ориентирани сервиси кои ќе овозможат едноставни услуги и комплетни трансакции, е мисија на чие остварување ќе работат сите заинтересирани страни.

Врз основа на ова, може да се постават и програмските цели:

- Намалување на трошоците во работењето
- Подобар квалитет на услугите
- Ограничување на можностите за корупција

Делокруг, област

Програмата за ИКТ на Општина Кочани е во согласност со законските норми и прописи, националните ИКТ стратегии и локалните развојни стратегии. Во Програмата за ИКТ искористено е стекнатото искуство на општината во областа на ИКТ.

Предуслови, ограничувања, закани

Движењето на пазарот на информатичките технологии и електронските комуникации во државата и општата клима во државата во областа на ИКТ се многу важни фактори. Прифатливи цени за хардвер, софтвер и електронски комуникации се добра основа за реализација на проектите предвидени во оваа Програма за ИКТ. Поддршката на централната власт за развојот на ИКТ во целата држава, дефинирана како стратешка цел во националните ИКТ стратегии, позитивно ќе влијае на развојот на ИКТ на локално ниво.

Со изготвувањето и прифаќањето на оваа Програма за ИКТ, јасно се изразува желбата и стратешка определба на раководните структури во општината (градоначалник, совет, раководители на сектори и одделенија) за нејзина реализација. При креирањето на буџетот на општината ќе се имаат предвид зацртаните проекти во Акцискиот план и ќе се обезбедат средства за нивна реализација. Процесот ќе биде транспарентен и инклузивен. Сите вработени во општината ќе бидат запознати со Програмата за ИКТ. Неопходна е соработка и координираност во спроведување на проектите од Акцискиот план.

Вертикалната интегрираност на општинската администрација може да претставува значајна пречка за ефикасна реализација на проектите зацртани во Акцискиот план на оваа Програма за ИКТ. Исто така, заменувањето на традиционалниот начин на работа со нов преку воведувањето на нови технологии може да наиде на отпор кај вработените во општината и затоа треба да се работи на подигнување на нивната свест за придобивките од ИКТ. За имплементација на нови технологии неопходно е планирано и континуирано стекнување нови знаења и вештини преку реализацијата на планот за обука на вработените.

Улоги и одговорност

ИКТ имаат допирни точки со сите сектори и одделенија во општината. Многу од проектите вклучуваат повеќе сектори. Исто така, во случаите кои опфаќаат внесување, чување и пристап до информации, вклучени се голем дел од вработените. Со цел успешно спроведување на проектите од Акцискиот план на Програмата за ИКТ за секој проект мора да се определат носители кои ќе бидат одговорни за нивното спроведување, како и други сектори / одделенија / вработени кои ќе бидат вклучени во реализацијата на одреден проект. Што се однесува до информациите, бидејќи голем дел од информациите не се од јавен карактер, мора внимателно да се следи внесувањето, чувањето и пристапот до информациите и да се определи одговорноста за евентуална злоупотреба или губење на податоците.

Комуникација и транспарентност

Комуникацијата и транспарентноста се многу важен елемент во работењето на секоја општина. Општина Кочани е отворена и транспарентна пред граѓаните и бизнис-секторот. Овие два елементи значително ќе се унапредат преку искористувањето на придобивките што ги нудат ИКТ.

Проекти кои опфаќаат повеќе сектори и одделенија

Најголемиот дел од проектите бараат вклученост на повеќе сектори и одделенија, а резултатите од нив ќе ги користат поголемиот дел од вработените.

Управување со корисници

Информациите за корисниците се користат од вработените во неколку сектори во општината. Управувањето со овие податоци е централизирано и синхронизирано. Затоа, општина Кочани воведува современ информациски систем за управување со корисници каде на едно место ќе бидат достапни сите неопходни информации за корисникот преку личен контакт, телефон и електронска пошта.

Чување и заштита на податоци

Информациите и податоците кои ги поседува Општина Кочани се средства кои се од особено значење за нејзината секојдневна работа и функционирање. Затоа податоците се чуваат и заштитатуваат според постоечките пропишани норми и стандарди. Како сопственик на информациите, Општина Кочани ги прифаќа обврските од Законот за заштита на личните податоци преку целосна имплементација на пропишаните организациски и технички мерки.

Управување со знаење

Многу е важно информациите добиени на разни советувања, семинари, обуки да се споделуваат и разменуваат помеѓу вработените во општината. Сите материјали, информации, записници, посебни знаења и други информации стекнати од страна на вработените преку посети на обуки, семинари, работилници се интерно достапни.

Технологии

Мрежна инфраструктура

Вмрежување на објектите во кои е сместена општината

За вмрежување на објектите во кои е сместена општината се користи жичано вмрежување (Local Area Network - LAN) и безжично (Wireless LAN). Притоа, при набавката на активната мрежна опрема се води сметка истата да биде со можности за менаџирање и сегментирање на мрежата (Wide Area Network – WAN)..

Хардверска опременост (клиенти и сервери)

Според стекнатите искуства од претходните години, стратешка определба на општина Кочани е да користи brand name компјутери од еtabлирани светски производувачи. За разлика од останатите, еtabлираните производувачи овозможуваат голема стабилност во работата на системите, должината на гарантискиот и пост - гарантискиот период, како и низа на други предностите кои значително ги намалуваат трошоците за тековно одржување на опремата. Друга стратешка определба во однос на користењето на хардверските уреди е континуираната замена на постоечката активна и пасивна опрема (печатари, скенери и фотокопири со мрежни мултифункцијски уреди), со што се обезбедува

унифицираност и долгорочна компактност на целокупниот ИТ систем, а се намалува потребата од набавка на потрошни материјали и одржување на многу различни типови на уреди. На овој начин се прави добра техничка основа за имплементирање на сложени софтверски решенија, нивна интеграција и контрола на пристап.

Софтверска опременост (клиентски и серверски апликации)

Софтверските решенија кои ги поседува Општина Кочани и нивното користење се клучни за работата на општината. Во моментот на создавање на оваа Програма, носечката платформа е базирана на палетата на производи од Microsoft. Во општината има имплементирано софтвери кои се зависни од производи на други производители или други платформи и, долгорочно, оваа зависност ќе се намалува. На овој начин ќе се воспостави единствен интегриран систем кој би ги обединил сите постоечки апликации и бази на податоци, ќе овозможи ажурирање на податоци во реално време, електронски услуги насочени како кон администрацијата, бизнисот и граѓаните. Општина Кочани, за секоја нова имплементација на софтвер ќе бара детална документација за производот, гаранција, поддршка, депонирање на изворниот код и соодветна обука.

Интернет

Општината користи пакет за пристап до оптички интернет и сите вработени имаат пристап до интернет во секое време. Моменталната состојба во целост ги задоволува потребите на општината за интернет пристап. Надградбата во иднина ќе зависи од развојот на технологијата и потребите предизвикани од имплементацијата на новите решенија и услуги.

Едношалтерски систем

Вработените во предната канцеларија, задолжени за директен контакт со корисниците, мора да бидат во постојана комуникација со останатите вработени во општината, кои ги обработуваат податоците и ги обезбедуваат неопходните информации. Со цел успешно да функционира едношалтерскиот систем, комуникацијата и функционалноста на ИКТ системите мора да биде беспрекорна.

Ресурси

Вештини

Најголемиот дел од вработените поседуваат задоволително ниво на ИКТ вештините и истите континуирано се подобруваат. Доколку се процени дека некои од вработени имаат потреба од подобрување на нивните ИКТ вештини, задолжително ќе се организира наменска обука.

Обуки

Со оглед на фактот дека воведувањето на нови софтверски апликации е континуиран процес, обуката на вработените за нивно ефикасно користење исто така станува континуиран процес. При обуките мошне е важно да се размисли за примена на моделот „обука за обучувачи“, т.е. да се обучат неколку главни корисници кои потоа ќе го пренесат своето знаење на останатите вработени. На тој начин се врши заштеда на средства, а обуките ќе бидат приспособени според потребите на вработените.

Набавки/тендери

При набавка на нова опрема општината задолжително го почитува законот за јавни набавки. Затоа е неопходно годишно планирање на активностите и врз основа на дефинираните активности се планираат и соодветните набавки. Подготовката на тендерските документации е квалитетно, со детални, јасни и недвосмислени технички спецификации во кои се дефинирани соодветни минимални услови за обезбедување со квалитет.

Финансирање

За реализација на набавките поврзани со ИКТ, Советот на општина Кочани, преку програмата на одделението за ИКТ и ГИС проектира соодветен буџет. Оваа практика треба да продолжи во иднина со дефиниран раст на буџетот за ИКТ пропорционален на растот на изворните приходи на општината.

ПЛАН НА АКТИВНОСТИ И ВРЕМЕНСКА РАМКА

БУЏЕТ НА ИКТ АКТИВНОСТИ

Pб.		Активност	ОПШТИНА КОЧАНИ (МКД)	Надворешни фондови (МКД)	Вкупно (МКД)
1	EA	Набавка на ИКТ опрема – компјутери, принтери и др.	800.000	0	800.000
2	AO EO	Набавка на потрошени ИКТ материјал – делови и тонери	500.000	0	500.000
3	EO	Набавка на услуги од фиксната телефонија и интернет.	420.000	0	420.000
		ВКУПНО	1.720.000	0	1.720.000

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

Програмата за активностите на Општина Кочани во областа на ИКТ во 2024 година ќе ја имплементира Одделението за ИКТ и ГИС. Организацијата на програмата ќе се прилагодува според постапките за јавни набавки и потпишувањето на Договорите со избраните економски оператори.

II

Оваа Програма влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Кочани“.

Бр.09- 2220/1
15.12.2023 година
Кочани

Претседател
на Советот на Општина Кочани,
Лазо Митев